

* การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

วรรณวิศา สงวนสิน^{1*} ภาวินี อนามัย² ไพรัช มณีโชติ³

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

*Corresponding author e-mail: 669191006@mail.pbru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา 2) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 363 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่น 0.928 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($x = 4.04$, $S.D. = 0.55$) การมีส่วนร่วมในการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($x = 4.08$) 2) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($x = 3.96$, $S.D. = 0.49$) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($x = 4.00$) 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ($r = 0.700$, $p < 0.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรสามารถพยากรณ์ร่วมกันได้ร้อยละ 51.00 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จากผลการวิจัย สถานศึกษาควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม; การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

* Received: 2025-10-22, Revised: 2025-12-13, Accepted: 2025-12-15

Participatory Management Affecting the Management of Student Support Systems of Schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2

Wannawisa Sanguansin^{1*}, Pawinee Anamai², & Pairat Maneechot³

¹M.Ed. Student in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

³ Lecturer of Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

*Corresponding author: 669191006@mail.pbru.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to investigate the level of participatory management in schools; (2) to examine the level of student support system management; and (3) to analyze the influence of participatory management on student support system management in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 363 participants, including school administrators, teachers, and school board members. Data were collected using a five-point rating scale questionnaire, which had an IOC ranging from 0.60 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.928. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that: (1) the overall participatory management level was high ($M = 4.04$, $SD = 0.55$), with the highest mean score in planning participation ($M = 4.08$); (2) the overall student support system management level was high ($M = 3.96$, $SD = 0.49$), with the highest mean score in identifying students individually ($M = 4.00$); and (3) participatory management was significantly correlated with student support system management ($r = .700$, $p < .01$). Four variables jointly predicted 51.00% of the variance: participation in evaluation, participation in receiving benefits, participation in planning, and participation in decision-making. The study recommends that schools enhance participatory management to improve the effectiveness of their student support systems.

Keywords: participatory management; student support system management
educationaladministration

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ด้วยการสร้างความรู้และจิตสำนึกที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม นำไปสู่การแก้ปัญหา คุณภาพชีวิตที่ดีและจิตใจที่งดงาม นอกจากนี้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและพัฒนาให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สภชาติ วินิตกฤษฎา, 2565) การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นการวางรากฐานสำคัญในการสร้างอนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน ทั้งสำหรับบุคคลและประเทศชาติ ดังนั้น การส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพและความเท่าเทียมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก

จากการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) ในปีการศึกษา 2566 พบว่า สถาบันครอบครัว เป็นครอบครัวเดี่ยวและแตกแยกมากขึ้น ทำให้บทบาทในการเลี้ยงดู ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมลดน้อยลง นำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กนักเรียน และจากรายงานการประชุมของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 8/2565 เรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความว่า วันนีการเป็นครูไม่ได้มีหน้าที่สอนอย่างเดียว ต้องเปลี่ยนครูให้เป็นพ่อแม่ เป็นผู้ให้ความรักความอบอุ่น เพราะสังคมวันนี้ต้องอาศัยครูและโรงเรียน (สพป.เพชรบุรี เขต 2, 2566) ซึ่งการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นความรับผิดชอบของครูประจำชั้น ทำหน้าที่ประสานกับผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาระงานที่มากเกินไปของครูประจำชั้นทำให้การดำเนินงานดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีปัญหา การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองยังไม่ชัดเจน อีกทั้งการสื่อสารและการประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองยังไม่เพียงพอ รวมถึงการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชนยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการช่วยเหลือนักเรียน การบริหารงานที่ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรให้ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ศิษย์เก่าต้องมีความภาคภูมิใจที่ได้เรียนและจบการศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองต้องมีความพึงพอใจที่ได้ส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียน เพราะเชื่อมั่นว่าโรงเรียนใกล้บ้านมีคุณภาพ หน่วยงานภาคเอกชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมเพราะเห็นว่าโรงเรียนทำเพื่อเด็ก ทำเพื่อชุมชน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโอกาสสนับสนุนและทำงานร่วมกัน ที่ได้กล่าวมา คือการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา แสดงความคิดเห็น วางแผนการดำเนินงานตามเป้าหมาย รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการประเมินผลและยอมรับผลการประเมินร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ขององค์กร

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยทำหน้าที่ดำเนินนโยบายและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนและพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้น การบริหารที่ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและความร่วมมือในการทำงาน จากผลการวิจัยของสุนทร โครพ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง จากการวิจัยพบ แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 16 รายการ เช่น งานครูประจำชั้น งานครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเพื่อวางแผนหาวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน เช่น หัวหน้างาน

โครงการต่าง ๆ มีส่วนร่วมตัดสินใจหาวิธีการดำเนินโครงการของโรงเรียนเพื่อการคัดกรองด้านการเรียนของนักเรียนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เช่น สถานศึกษาดำเนินการให้ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เช่น ฝ่ายกิจการนักเรียนมอบหมายให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องมาร่วมมือกันในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนในเรื่องยาเสพติด โดยพิจารณาความเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและด้านการส่งต่อนักเรียน เช่น สถานศึกษาจัดให้หน่วยงานภายในสถานศึกษา ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาการเสพติด แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 3.50

จึงกล่าวได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม และมีวิธีแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยช่วยส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีศักยภาพ รวมทั้งมีคุณลักษณะตามที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 รวมประชากรทั้งสิ้น 2,143 คน จาก 121 โรงเรียนผู้บริหาร 101 คน ครู 941 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1,101 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มที่ไม่ใช้ความ

น่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยวิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์/เฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่จริงในกระบวนการบริหารและการขับเคลื่อนระบบดูแลฯ ทำให้สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกและสะท้อนสภาพจริงของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้อย่างถูกต้อง จากจำนวนประชากร 2,143 คน 121 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน (ผู้บริหาร, ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน, ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา) รวมทั้งสิ้น จำนวน 363 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ 3 ดังนี้ 1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่า IOC > 0.60 ทุกข้อ 2. ทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มทดลอง 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.928 3. ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google Form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 363 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลทั่วไปและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม วิเคราะห์ค่า Tolerance และค่า VIF เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้น ตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

ตัวแปรต้น

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (X)

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X₁)
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₂)
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (X₃)
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X₄)
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X₅)

ตัวแปรตาม

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y)

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y₁)
2. การคัดกรองนักเรียน (Y₂)
3. การส่งเสริมนักเรียน (Y₃)
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา (Y₄)
5. การส่งต่อ (Y₅)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดย

ภาพรวม

รายการ	ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา		
	x	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.08	0.60	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.04	0.58	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.03	0.55	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.03	0.53	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.05	0.50	มาก
เฉลี่ย	4.04	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 4.04$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($x = 4.08$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($x = 4.05$, S.D. = 0.50) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($x = 4.04$, S.D. = 0.58) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($x = 4.03$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($x = 4.03$, S.D. = 0.53)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

โดยภาพรวม

รายการ	ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา		
	x	S.D.	แปลผล
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	0.54	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	3.99	0.51	มาก
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.96	0.50	มาก
4. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.97	0.38	มาก
5. การส่งต่อ	3.88	0.52	มาก
เฉลี่ย	3.96	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.96$, $S.D. = 0.49$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($x = 4.00$, $S.D. = 0.54$) รองลงมา คือ การคัดกรองนักเรียน ($x = 3.99$, $S.D. = 0.50$) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($x = 3.97$, $S.D. = 0.38$) และการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($x = 3.96$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งต่อ ($x = 3.88$, $S.D. = 0.52$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังรายละเอียดตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

ตัวแปร	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X	1						
X ₁	.820**	1					
X ₂	.848**	.621**	1				
X ₃	.790**	.590**	.567**	1			
X ₄	.773**	.521**	.568**	.523**	1		
X ₅	.704**	.458**	.473**	.460**	.490**	1	
Y	.700**	.553**	.560**	.506**	.589**	.572**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ($R_{xy} = .700$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ที่พบ ไม่เกิดจากความบังเอิญ ตัวแปรต้น (X) และตัวแปรตาม (Y) จึง *ไม่เป็นอิสระต่อกัน* กล่าวคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ จึงสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณขั้นตอนต่อไปได้

4. ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทุกตัวแปรย่อย จะไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปร พยากรณ์ (Multicollinearity) โดยการวิเคราะห์ค่า Tolerance และค่า VIF

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกเป็นรายด้านเพื่อตรวจสอบภาวะ ร่วมเส้นตรงเชิงพหุ ดังรายละเอียดตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกเป็นรายด้านเพื่อตรวจสอบ ภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity)

ตัวแปร	Tolerance	VIF
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_1)	0.510	1.961
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2)	0.496	2.015
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (X_3)	0.545	1.834
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_4)	0.567	1.764
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5)	0.670	1.492

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่า Tolerance มีค่า .496 - .670 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.2 ขึ้นไป แสดงว่าตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันน้อย จึงทำให้ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity และเมื่อพิจารณา ค่า (VIF) มีค่า 1.492 - 2.015 ซึ่งสูงไม่ถึง 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันน้อย เพราะถ้าค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 จะเกิดปัญหา multicollinearity จากการตรวจสอบค่า Tolerance ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่า Tolerance มีค่าใกล้ 1 และค่า VIF สูงไม่ถึง 10 แสดงว่าไม่มีปัญหา multicollinearity จึงสามารถทำการ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณต่อไป

5. ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ดังตาราง 5 และ 6

ตารางที่ 5 แสดงการพยากรณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	ร้อยละ
1. X_4	.589	.345	34.50
2. X_4, X_5	.673	.450	45.00
3. X_4, X_5, X_1	.704	.492	49.20
4. X_4, X_5, X_1, X_2	.714	.504	50.40

จากตารางที่ 5 การพยากรณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่ามี 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุ (R) 0.589 – 0.714 มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางถึงสูง การบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_4, X_5, X_1, X_2) ทั้ง 4 ด้านร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 50.40 เหลือ ร้อยละ 49.60 ที่เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้รวมอยู่ในสมการ ทั้งนี้ ลำดับความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์จาก มากไปหาน้อย ได้แก่ X_4, X_5, X_1 และ X_2 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	R	R Square	Adjusted R2	Std. Error of the Estimate
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_4)	0.589	0.347	0.345	0.19509
การมีส่วนร่วมใ้การประเมินผล (X_5)	0.673	0.453	0.450	0.17884
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_1)	0.704	0.496	0.492	0.17186
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2)	0.714	0.510	0.504	0.16972

แหล่งความแปรปรวน

การถดถอย (Regression)	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_4)	7.259	1	7.259	190.733	.000
การมีส่วนร่วมใ้การประเมินผล (X_5)	9.473	2	4.737	148.093	.000
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_1)	10.379	3	3.460	117.134	.000
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2)	10.669	4	2.667	92.598	.000

ตัวแปรที่เลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-values
	b	SE _b	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.634	0.123		13.281	.000
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_4)	0.173	0.032	0.260	5.371**	.000
การมีส่วนร่วมใ้การประเมินผล (X_5)	0.202	0.032	0.282	6.296**	.000
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_1)	0.104	0.028	0.187	3.767**	.000
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2)	0.096	0.030	0.164	3.173**	.002
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)				0.714	
ประสิทธิภาพการทำนาย (R^2)				0.510	
ประสิทธิภาพการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted Square)				0.504	
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (Standard Error)				0.16972	

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.282 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.260 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.187 และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.164 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 51.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.16972 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\text{สมการการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y = 1.634 + 0.173 (X_1) + 0.202 (X_2) + 0.104 (X_3) + 0.096 (X_4)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } z = 0.260 (X_1) + 0.282 (X_2) + 0.187 (X_3) + 0.164 (X_4)$$

จากผลการศึกษาคั้งนี้สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้แก่ การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับสมมติฐานกับผลการศึกษาที่ได้ พบว่า ด้านที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจสะท้อนให้เห็นว่าบริบทการทำงานในสถานศึกษายังให้น้ำหนักกับการดำเนินการโดยบุคลากรภายในมากกว่าการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อลดการพึ่งพาคณาจารย์ภายใน เสริมความโปร่งใส และยกระดับประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างรอบด้าน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานศึกษามีการดำเนินงานตามกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ทั้งการนำเสนอข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน การค้นหาสาเหตุ วิเคราะห์ปัญหา และร่วมกันกำหนดแผนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ ไชยศรี (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของสภาคณาจารย์และข้าราชการในการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ สภาคณาจารย์และข้าราชการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มและตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อ ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความเป็นระบบ และมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน ดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียน รวมถึงส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน การดำเนินงานดังกล่าวอาศัย ครูที่ปรึกษาเป็น ผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันผลักดันให้ผู้เรียนเติบโตเป็น “คนเก่ง คนดี มีความสุข” มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากและลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ

3. ผลวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประกอบด้วย 4 ด้าน ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 51.00 ผลการวิจัยชี้ว่าด้านการประเมินผลเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดีที่สุด เพราะเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมสะท้อนปัญหา ตรวจสอบความก้าวหน้า และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างรอบด้าน ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างตรงจุดและปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายเสริมสร้างการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมที่เป็นระบบ โปร่งใส และใช้ข้อมูลจริงในการพัฒนาแนวทางดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน ส่วนด้านที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อาจสะท้อนให้เห็นว่าบริบทการทำงานในสถานศึกษายังให้น้ำหนักกับการดำเนินการโดยบุคลากรภายในมากกว่าการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศพนธ์ สุธรรม (2561 : 106) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการคืนคนดีสู่สังคมของศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในขั้นตอนการปฏิบัติจริงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมักกำหนดให้ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน ขณะที่ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาแม้จะมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ แต่ไม่สามารถเข้ามามีบทบาทในเชิงปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนอาจมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนั้น สถานศึกษาควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีบทบาทตั้งแต่การกำหนดนโยบาย วางแผน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทท้องถิ่น พร้อมทั้งเสริมสร้างระบบการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนความคิดเห็นและนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างตรงจุด นอกจากนี้ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยหลักประชาธิปไตย โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานผ่านกิจกรรมร่วมกันของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการสนับสนุนการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดผลยั่งยืน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

โดยเผยแพร่ความสำเร็จของสถานศึกษา แบ่งปันองค์ความรู้และสร้างแรงจูงใจให้ทุกฝ่ายเห็นคุณค่าในการร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

1.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนาการเก็บข้อมูลนักเรียนให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เพิ่มความหลากหลายและความแม่นยำของวิธีการคัดกรอง ส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพนักเรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต จัดกิจกรรมป้องกันเชิงรุกเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การช่วยเหลือและการส่งต่อ นักเรียนมีความต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 5 ด้าน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเข้ามามีบทบาทในการวางแผน การตัดสินใจ การประเมินผล ตลอดจนการได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความโปร่งใส ครอบคลุม และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับความต่อเนื่องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านของการวางแผน การประเมินผล การตัดสินใจ และการรับผลประโยชน์ ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนในทุกกระบวนการจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครอบคลุม โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบข้อมูลที่ทันสมัย และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้การส่งต่อและช่วยเหลือมีความต่อเนื่องและยั่งยืน การมีส่วนร่วมอย่างรอบด้านเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม

เอกสารอ้างอิง

- ประสิทธิ์ ไชยศรี. (2557). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของสภาคณาจารย์และข้าราชการในการบริหารงานมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ยศพนธ์ สุธรรม. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์. (2564). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สกชาติ วินิตกฤษฎา. (2565). ทิศทางการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนด้านตะวันตกของภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567. กลุ่มงานแผนและนโยบาย สพป.เพชรบุรี เขต 2.
- สุนทร โครพ. (2563). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.